

Preek 3 Prekenserie Mozes - Exodus 3:7-15 en 4:1, 10-17. 9 november 2014

Thema: De roeping van Mozes bij de brandende braamstruik

(Bij deze preek past Studie 4 uit het EW gespreksstofboekje "In de voetstappen van Mozes". Aan het eind van deze preek staat een aantal aanvullende vragen bij deze preek.)

Toeval of Bestemming?

Ieder van ons is uniek. We zijn allemaal heel verschillend.

Je hebt immers je eigen karakter en achtergrond. Je bent deel van een bepaald gezin en van een bepaalde familie. Je kiest daar vaak niet zelf voor. Wellicht zijn er wel dingen in je leven die je liever anders had gezien. Maar het is allemaal niet toevallig.

De Bijbel leert ons om achter en onder onze levens de hand van God te zien. Wie je bent, hoe je bent, wat je kunt worden, wat je taak is en waar je woont - daar wil de Heer die ons allen maakte bij betrokken zijn. Je leven is geen toevalstreffer, je bent geen ongelukje of vergissing. God heeft een doel met jou en mij.

De uitdaging voor ieder van ons is om te leven volgens die roeping.

Want een mens kan veranderen. Hoe? Dat bekijken we via het leven van Mozes.

Mozes: Een overzicht van zijn leven

Over heel zijn leven gezien veranderde Mozes enorm.

Er zijn in het leven van Mozes globaal drie hoofdperiodes aan te wijzen.

Volgens Stefanus in Handelingen 7 waren dat drie periodes van 40 jaar.

- a. De eerste 40 jaar vanaf zijn geboorte in een slavenfamilie betreffen zijn opvoeding en onderwijs als een Egyptische prins. Hij werd opgevoed en onderwezen in alle wijsheid van de oude Egyptenaren (Hand. 7: 22).
- b. De tweede 40 jaar is dat Mozes na zijn vlucht uit Egypte schaapherder werd in Midian en een gezin stichtte met de dochter van de priester Jethro. En toen hij 80 jaar werd riep de Heer hem (Hand 7:30).
- c. De laatste 40 jaar was Mozes de leider van het volk Israël nadat hij door God werd geroepen om hen te leiden naar het beloofde land.

Volgens Deut. 34 stierf Mozes 120 jaar oud, maar zijn oog was niet verduisterd en zijn kracht niet van hem geweken.

In dat eindhoofdstuk van Deuteronomium lezen we: "Nooit meer heeft Israël een profeet gekend als Mozes, met wie de HEER zo vertrouwelijk omging."

Mozes: Vriend van God

Overzie je deze drie hoofdperiodes in het leven van Mozes dan zie je dat de eerste twee periodes een voorbereidend karakter hadden: 2x40= 80 jaar lang vormde de HEER zijn knecht tot hij geschikt was voor zijn levenstaak.

Op een unieke wijze werd Mozes voorbereid en gevormd. Je ziet daarachter de leidende, sturende hand van God. Mozes was als prins een hooghartig, driftig man, die niet voor grof geweld terugdeinsde. Daardoor werd hij een moordenaar en moest hij vluchten.

Maar na 40 jaar in de woestijn is er niet veel over van zijn zelfvertrouwen.

We lazen al uit de bijbel dat hij eigenlijk niet wil als de HEER hem roept om de bevrijder van Israël te worden. Maar aan het einde van zijn leven wordt Mozes in Numeri 12: 3 omschreven als een zeer bescheiden mens, meer dan wie ook op aarde. De moeilijkheden die Mozes onderging vormden hem en maakten hem zachtmoedig en geduldig.

In Exodus 33: 11 lees je dat de HEER vaak persoonlijk sprak met Mozes, zoals iemand met een vriend praat, van aangezicht tot aangezicht.

Er zitten voor ons allen wijze levenslessen in deze bijbelse gegevens. De HEER, die alleen ons hart doorgrondt en heel ons leven overziet, kan ons vormen en wil ons gebruiken in Zijn plan. Geef jezelf volop op de plek waar Hij je heeft gesteld en dan mag je geloven dat Hij je vormt en leidt. Zelfs zware woestijnperiodes vol frustratie en lijden kunnen je toch vormen naar Gods wil. We zien dat bij Mozes maar ook bij Jozef, Elia, David en Paulus. Zo werkt God.

Discipelschap en Roeping

Mozes ontvangt zijn roeping bij de brandende braamstruik in de woestijn. In Exodus 3: 10 horen we de HEER zeggen: “Daarom stuur ik jou nu naar de farao; jij moet mijn volk, de Israëlieten, uit Egypte weg leiden.”

God vraagt Mozes niet wat hij zelf wil. Het gaat in de woorden waarmee de HEER dit inleidt in Ex 3: 7-9 niet over Mozes maar over Gods bedoelingen.

Later dit jaar gaan we in de projecttijd vanaf half februari bezig met hoe wij vandaag Jezus mogen volgen; hoe Hij ons wil vormen.

Wat we nu doen vanuit het Oude Testament staat daar niet los van.

Het Nieuwe Testament kun je niet begrijpen los van de wortels in het Oude Testament, ook al is er veel veranderd dankzij Jezus.

Mozes en zijn volk Israël leren ons al hoe God handelt met zijn kinderen.

Toen Mozes geroepen werd had hij allerlei bezwaren die wij ook vaak hebben.

De bijbelse geschiedenissen werden ons door Gods Geest niet voor niets gegeven.

De vraag is: Hoe reageer ik als God mij roept tot een taak, als we Gods stem horen?

De antwoorden die Mozes ontving op zijn bezwaren wijzen ook ons de weg.

Mozes zegt: Nee, nee, nee, nee en nog eens nee!

Hoe zou u/jij en hoe zou ik gereageerd hebben als we in de schoenen, of liever naast onze schoenen, hadden gestaan zoals Mozes daar in de woestijn?

Waarschijnlijk hadden we gelijk gedacht: “Maar dat is toch veel te gevaarlijk.

De Egyptenaren kennen me nog en zullen me doden.”

Misschien heeft Mozes dat ook wel gedacht want in 4: 19 lezen we dat de HEER Mozes verzekert dat hij veilig naar Egypte kon terugkeren, aangezien iedereen die hem naar het leven had gestaan inmiddels was gestorven.”

Wellicht hadden we ook wel gezegd: “Ja, maar HEER, weet u hoe oud ik ben?

Zoiets vraag je toch niet meer van een 80-jarige? Ik ben al met pensioen”

Of we hadden gelijk gedacht: “En hoe moet het dan met mijn vrouw en kinderen, het gezin dat u me hier hebt gegeven in de familie van Jethro?”

Er zijn vele redenen waarom we de roeping van God kunnen ontduiken.

Wij zijn daarin niet anders dan Mozes. Iedereen heeft het vandaag druk, druk, druk.

Wij hebben misschien nog wel meer excuses om Gods roeping te vermijden en te kiezen voor ons eigen comfort, onze rust en veiligheid, ons eigen belang.

Ons abonnement op de sportclub of fitness krijgt soms meer prioriteit dan het omzien naar elkaar of een afspraak met een groep?

Mozes leefde in een veel rustiger cultuur maar had ook al de nodige excuses.

De uitvluchten van Mozes

Mozes bedacht allerlei uitvluchten.

We zetten die even op een rijtje:

- Het 1^e bezwaar vinden we in 3: 11. **“Maar wie ben ik?”**

“Wie ben ik dat ik naar de farao zou gaan en de Israëlieten uit Egypte zou leiden”, vraagt Mozes. Het is al lang geleden toen Mozes dacht dat hij het wel op z’n eigen houtje zou redden. Nu is hij ouder, wijzer en bescheidener.

Het lijkt er zelfs op dat hij z’n zelfvertrouwen kwijt is.

“Wie ben ik nu eigenlijk?” Misschien denk je dat ook wel als je gevraagd wordt een verantwoordelijke taak op je te nemen, in de kerk of daarbuiten.

Eigenlijk komt dit erop neer dat je zegt: Ik deug niet. Ik heb niet genoeg in huis. Ik durf het gewoon niet aan. Wie ben ik nu helemaal?

- Het 2^e bezwaar staat in 3: 13. **“Wat is Uw naam eigenlijk?”**

Het tweede bezwaar van Mozes is: Wat moet ik in vredesnaam zeggen als ze mij straks vragen: “Wat is de naam van die God die je heeft gezonden?”

Dit zegt Mozes terwijl de Heer zich net aan hem had bekendgemaakt: “Ik ben de God van Abraham, de God van Isaäk en de God van Jakob.”

Nadat Mozes heeft gezegd “Wie ben ik eigenlijk?” vraagt hij nu in feite: “En wie ben U eigenlijk?” Zijn de mensen U niet allang vergeten?

Getuigde het eerste excuus van een gebrek aan zelfvertrouwen; dit tweede bezwaar wijst ook op een gebrek aan geloof en vertrouwen op God.

We moeten beseffen Wie de HEER is voordat we in Zijn dienst kunnen staan.

- Het 3^e bezwaar lezen we in 4: 1. **“Ze zullen me vast niet geloven...”**

Na het lange antwoord van de Heer op het tweede excuus komt Mozes in 4: 1 met nog een bezwaar: “Ze zullen me nooit geloven en vast niet naar me willen luisteren.”

Achter dit bezwaar schuilt een gebrek aan geloof in Gods kracht. Mozes ziet niet hoe God het ongeloof van zijn volk kan doorbreken.

Hij verbergt zich zelf achter dat ongeloof. In feite zegt hij hiermee: Wat U van me vraagt is te moeilijk, HEER. U vraagt het onmogelijke.

- Het 4^e bezwaar komt in 4: 10. **“Ik ben geen goede spreker..”**

Nadat de HEER, Mozes ervan verzekert dat Hij in staat is om mensen te laten geloven, wijst Mozes op z’n eigen gebreken: “Ik kan het gewoon niet. Ik ben geen goede spreker; ik kan nooit de juiste woorden vinden.” Mozes zegt: Ik ben gewoon niet geschikt; het ontbreekt me aan talenten.

Zo is er meer te noemen waardoor we onszelf ongeschikt achten. Ik ben niet zo slim of vlot; Ik heb geen partner; Ik heb geen tijd; Ik kan dat nooit.

- Het 5^e bezwaar vinden we in 4: 13. **“Heer, stuur toch iemand anders..”**

Als de HEER Mozes nogmaals verzekert van zijn hulp, komt tenslotte het hoge woord eruit. Mozes zegt: “Stuur alstublieft toch iemand anders.” Ik wil niet.

Ik voel me niet geroepen. Laat een ander het maar doen en laat mij met rust. Ik heb er eenvoudig geen zin in. Dit is niks voor mij.

De excuses van Mozes en Gods reactie

Deze uitvluchten van Mozes zijn samen te vatten als 5 nieten:

Ik deug niet; Ik weet niet; Ik geloof niet; Ik kan het niet en ik wil het niet.

Mozes wringt zich in allerlei bochten om onder Gods opdracht uit te komen.

Wij zijn daar ook behoorlijk creatief in, hoor ik soms om me heen.

Maar het vreemde is nu dat de bezwaren van Mozes niet geaccepteerd worden.

De HEER blijft hem bepalen bij zijn roeping, zijn levensbestemming.

Na het laatste bezwaar, als Mozes zegt "Ik wil niet; stuur toch iemand anders" lezen we in 4: 14 zelfs: "Nu werd de HEER kwaad op Mozes".

Dat lees je niet vaak in de Bijbel - dat God boos wordt op zijn knechten.

Dit was nog niet de laatste keer dat Mozes tegen Gods roeping inging.

Later, na de eerste, teleurstellende confrontatie met de farao, horen we Mozes weer klagen in 5: 22, "Heer, waarom hebt U mij hierheen gestuurd".

En in hfst 6: 12 en 30 klaagt hij opnieuw dat hij moeilijk uit z'n woorden komt.

Wij hebben de neiging om mensen als Mozes op een voetstuk te plaatsen als enorme geestelijke helden. Maar ze leken veel meer op ons dan we denken.

Gelukkig leren we ook dat onze God het niet opgeeft met onwillige knechten.

In zijn boosheid vaagt hij Mozes niet weg; hij schrijft hem niet af.

De HEER komt ons in onze zwakheid en twijfel tegemoet.

En Hij blijft ons roepen om instrumenten te worden in Zijn hand, door Zijn genade.

Gods antwoorden op onze bezwaren.

De HEER komt Mozes steeds in al zijn bezwaren tegemoet.

- Het 1^e bezwaar in 3: 11. Maar wie ben ik?
- Antwoord: vs 12 **Ik zal bij je zijn.**

God belooft dat Mozes veilig met zijn volk bij de berg Sinaï zal aankomen.

- Het 2^e bezwaar in 3: 13. "Wat is de naam van die God?"
- Antwoord in vs 14 en 15: **"IK ZAL ER ZIJN of IK BEN."**

Dit is woord waarbij alle onze bezwaren verdampen als sneeuw voor de zon.

Hier openbaart God Zijn Naam als de grote Aanwezige, de Levende God. Hij is de grote IK BEN; Oorsprong, Bron, Centrum, Doel en Bestemming.

Hij is het die was en is en komt; Schepper, Onderhouder en Voleinder.

Niet onze bezwaren en beperkingen maar Zijn doelen en Zijn almacht geven de doorslag. Hij koos en kiest ervoor om ons daarbij te gebruiken.

Wat de HEER hier belooft geldt niet alleen voor Israël maar is het model voor hoe Hij omgaat met heel de mensheid. Hij voert ons uit de ellende van slavernij, zonde en dood naar het land van zijn beloften waar Hij zal zijn alles in allen.

In dit antwoord openbaart God Zijn Naam, Zijn identiteit en diepste bedoeling.

Hij laat ook merken dat geen menselijk verzet dat in de weg kan staan.

Alles wat erna nog volgt vloeit hieruit voort en is van ondergeschikt belang.

- Het 3^e bezwaar in 4: 1. “Ze zullen me vast niet geloven, niet luisteren..”

Gods antwoord in vs 2-9: **Drie tastbare tekenen van Gods macht:** de staf die verandert in een slang, de hand die melaats wordt en het water dat in bloed verandert. De Heer zou nog natuurlijk veel meer, en grotere, tekenen doen in Egypte. Hij is in staat mensen te overtuigen van zijn aanwezigheid.

- Het 4^e bezwaar in 4: 10. Ik ben geen goed spreker..

Antwoord in 4: 11-12: “Ik zal je mijn woorden in de mond leggen..”

Hier zie je Mozes krampachtig zoeken naar argumenten om onder zijn roeping uit te komen. De HEER wijst hem erop wie Zijn Maker is en verzekert hem opnieuw van Zijn aanwezigheid en hulp

- Het 5^e bezwaar in 4: 13. “HEER, stuur toch iemand anders..”

De reactie van de HEER in vers 14-17 hebben we al gezien. Tenslotte werd God boos op Mozes om zijn hardnekkige weigering. Toch komt Hij tegemoet aan Mozes' bezwaar:

zijn broer **Aäron** zal als **spreekbuis van Mozes** gaan optreden. Later zal blijken dat Mozes prima in staat is zijn woordje te doen. Toch is de HEER geduldig met zijn knecht.

Mozes en wij

De roeping van Mozes vond meer dan 3500 jaar geleden plaats in een heel andere tijd en cultuur, zelfs lang voordat Jezus kwam.

Maar de HEER die sprak tot Mozes is nog altijd Dezelfde.

Wij kennen Hem nu zelfs als onze genadige hemelse Vader dankzij Jezus.

Hij roept nog ons nog altijd om Zijn medewerkers te zijn bij het uitvoeren van de grote liefdesopdracht en het grote zendingsgebod.

Mét die roeping schenkt Hij ons ook de beloften van zijn aanwezigheid en Zijn Geest.

Ons falen en dwalen; ons gebrek aan zelfvertrouwen en geloof, onze uitvluchten en excuses zijn niet doorslaggevend - toen niet en nu niet.

Op een vreemde manier is dit verslag van de roeping van Mozes bemoedigend.

Iemand die eerst faalde en vervolgens hard probeerde Gods wil te vermijden werd toch op late leeftijd één van de belangrijkste personen in Gods plan.

Onze bezwaren en ons falen vormen dus nooit het laatste woord.
Het hoogste Woord ligt bij onze HEER want Zijn Naam is IK BEN!
Amen